

تفاوت نظام حسابداری شرکتها

حسام الدین صبری

ذیحساب و حسابدار شهرداری اینچه برون

چکیده

حسابداری یک سیستم اطلاعاتی است که با فراهم کردن اطلاعات لازم کمک می کند تا سرمایه گذارها، اعتبار دهندگان، مدیران و دولت نسبت به مسائل اقتصادی بهتر بتوانند تصمیم بگیرند. حسابداری به منظور جوابگویی به نیازهای انسان بوجود آمده است به همین دلیل با گذشت زمان و به موازات گسترش فعالیتهای اقتصادی و افزایش پیچیدگی آن، هدفها و نظام های حسابداری متفاوتی برای جوابگویی به نیازهای اطلاعاتی، توسعه یافته است چرا که اشخاص، شرکتها و دولت برای تصمیم گیری در مورد توزیع مناسب منابع مالی نیاز به اطلاعاتی قابل اتکا دارند که این اطلاعات را به یاری نظام های متفاوت حسابداری می توان بدست آورد. ما در این پژوهش به بررسی و معرفی انواع نظام های حسابداری و ویژگی های آن و تفاوت های اساسی بین نظام های مختلف حسابداری را مورد بحث قرار می دهیم. سیستم ها و روش های حسابداری با گذشت زمان و افزایش نیاز های انسان رو به تکامل و پیشرفت بوده است و اکنون توانسته جوابگوی بسیاری از نیازهای انسان را پوشش دهد. در این مقاله ما به بررسی همه این موارد پرداختیم.

واژگان کلیدی: نظام حسابداری، شرکت ها، حسابداری دولتی، حسابداری بازرگانی، حسابداری صنعتی و مالی

۱- مقدمه

حسابداری یک سیستم است که در آن فرایند جمع آوری، طبقه بندی، ثبت، خلاصه کردن اطلاعات و تهیه گزارش های مالی و صورتهای حسابداری در شکل ها و مدل های خاص انجام می‌گیرد تا افراد ذینفع درون سازمانی مثل مدیران و یا برون سازمانی مثل بانکها، دولت و ... بتوانند از این اطلاعات استفاده کنند. حسابداری به عنوان یک نظام پردازش اطلاعات، داده‌های خام مالی را دریافت نموده آنها را به نظم در می‌آورد. محصول نهایی نظام حسابداری گزارش ها و صورت های مالی است که مبنای تصمیم گیری اشخاص ذینفع (مدیران، سرمایه گذاران، دولت و ...) قرار می‌گیرد (اسکندری، ۱۳۹۳).

شاید زمانی که لوکاپا چولی در سال ۱۴۹۴ میلادی پایه های اصلی حسابداری را در اروپا بنا می‌کرد حتی گمان نمی‌کرد که روزی حسابداری تا این حد پیشرفت کند. اگر بخواهیم حسابداری و تاریخچه آن را بررسی کنیم باید به سالها پیش از لوکاپا چولی برگردیم. خوارزمی، دانشمند معروف ایرانی، برای اولین بار درباره مفهوم صفر، شیوه نگارش نشانه‌ای اعداد و شمارش دهدهی در رساله " جبر و مقابله " توضیحاتی را داد و جالب است بدانید سیستم دهدهی کنونی در واقع ترجمه این رساله است که بوسیله لئونارد فیبوناچی در ایتالیا انجام گرفت و از آن طریق عالمگیر شد. می‌توان گفت که پیشرفت حسابداری در اواخر قرون وسطی مدیون سوداگران است به همین دلیل سیستم‌های حسابداری به تدریج پیشرفت کرد و جایگزین سیستم‌های قدیمی تر شد. البته نقش رشد اقتصادی را نمی‌توان نادیده گرفت. لوکاپاچولی در قرن ۱۵ میلادی رساله ای نوشت و فصلی از این رساله را به حسابداری اختصاص داد و برای نخستین بار سیستم حسابداری دو طرفه را توصیف و دفاتر اصلی حسابداری را تشریح کرد. جای تذکر است که محمدبن محمد ابوالوفای بوزجانی در قرن دهم میلادی یعنی پنج قرن قبل از لوکاپاچولی رساله ای به نام ضروریات علم حسابداری برای کاتبان و کاسبان نوشت که راهنمای خوبی در حساب عملی بود. اما متأسفانه پژوهشی درباره این کتاب صورت نگرفت. در طول دو قرن بعدی تنها یک پیشرفت عمده در حسابداری دوبر اتفاق افتاد و آن تفکیک اموال شخص حاکم از حسابهای دولتی و تفکیک اموال شخصی تاجر از حسابهای تجارتخانه توسط سیمون استوین ریاضی دان هلندی بود (فرض تفکیک شخصیت) در نتیجه حساب سرمایه در سیستم حسابداری دوبر ایجاد شد. با توجه به پیشرفتهای انجام شده از نظر اقتصادی و اجتماعی عناصر اصلی سیستم حسابداری دوبر همچنان بدون تغییر باقی مانده است. دلیل بقای این سیستم در این فاصله طولانی، سادگی اصول، انعطاف پذیری و قابلیت آن در ثبت، انتقال و گزارش اطلاعات متنوع در قالب صورتهای قابل اعتماد و مفهوم است. البته پیشرفتهائی از نظر روشها و شیوه های حسابداری صورت گرفته است و شاخه هایی در حسابداری پدید آمده است اما تمام آنها مبتنی بر سیستم دوبر یا دو طرفه است.

انواع نظام های حسابداری

مهمترین نظام های حسابداری را می‌توان به حسابداری صنعتی، حسابداری مالی، حسابرسی، حسابداری دولتی و حسابداری مدیریت تقسیم نمود که براساس نیازهای مالی انسان رو به روز تکامل یافته واز نرم افزارهای مختلفی در این زمینه بهره برده است.

حسابداری صنعتی

این حسابداری که بتدریج و پس از انقلاب صنعتی روی داد در جهت نیاز به دانستن بهای تمام شده محصولات تولیدی بود. در این نوع از حسابداری هدف اصلی سیستم دانستن بهای تمام شده یک واحد از نظر تمامی عوامل هزینه می‌باشد. همزمان و همراه با تکامل ابزارها و شیوه های تولید، در سده های بعد، روشها و شیوه‌های هزینه‌یابی پیشرفته‌ای ابداع و بکار گرفته شد که هزینه عملیات را بدرستی شناسایی نماید. حسابداری صنعتی امروزه ثمره این فرایند شتاب آمیز تکاملی است که اصولاً همان هدف اندازه گیری و گزارش بهای تمام شده محصولات، خدمات و فعالیتها را دنبال می‌کند.

حسابداری مالی

این نوع از حسابداری را می توان حسابداری گزارش نیز نامید. زیرا هدف اصلی در این نوع از حسابداری، تهیه صورتهای مالی اساسی می باشد که مورد نیاز استفاده کنندگان از این صورتهای مالی است. شاید بتوان گفت که دلیل اصلی پیدایش این نوع حسابداری، اصل تفکیک شخصیت می باشد. این اصل امکان مشارکت صاحبان سرمایه ای را که به تجارت نمی پرداختند ممکن ساخت و به این شکل باعث رشد و توسعه بنگاه های تجاری شد. این نوع از مشارکت باعث پیدایش سهام و بازار بورس شد. البته دلیل اصلی ایجاد بازار بورس را می توان، افزایش شمار شرکتهای سهامی دانست (حاجی جباری وهمکاران، ۱۳۹۱).

یکی دیگر از موضوعات اصلی که در این دوران تأثیر اساسی بر رشته حسابداری گذاشت برقراری مالیات بر درآمد بود. این نوع از مالیات که در اغلب کشورهای صنعتی اروپا وسیله ای برای تأمین عدالت اقتصادی است از اوایل قرن نوزدهم ایجاد و به تدریج جزئی از نظام مالیاتی کشورها شد. تعیین مالیات بر درآمد مستلزم شناخت دقیق سود خالص بود و لازمه این شناخت نگهداری حسابها و دفاتر منظم و تهیه صورتهای مالی که میزان سود را به درستی نشان دهد. به این ترتیب دولتها به صورت یکی از اصلی ترین استفاده کنندگان از صورتهای مالی مؤسسات درآمدند. دیگر استفاده کنندگان از این صورتهای مالی عبارتند از بانکها، اعتبار دهندگان، بستانکاران بلند مدت و کوتاه مدت، فروشندگان، مشتریان، کارکنان، سرمایه گذاران بالقوه، کارگزاران بازار سرمایه، جامعه و مدیریت مؤسسه.

حسابداری دولتی

اندیشه کنترل عمومی بر هزینه های دولت از اواخر قرن نوزدهم میلادی به بعد پدید آمد و دولتهای برخی از کشورهای اروپایی مکلف شدند که درآمدها و هزینه های سالانه خود را پیش بینی و به تصویب مجلس نمایندگان برسانند و بدین ترتیب، تنظیم و تدوین بودجه دولت متداول گردید پیدایش و رواج سیستم بودجه، سیستم حسابداری متناسبی را طلب می کرد که این جریان به پیدایش حسابداری دولتی به صورت رشته ای متمایز انجامید.

حسابداری مدیریت

افزایش استفاده مدیران از اطلاعات مالی موجب شد که روشهای هزینه یابی تولیدات، خدمات و فعالیتهای بهبود و توسعه یابد و اطلاعات مفصل تری از جنبه های مختلف مالی فعالیتها فراهم آید. بدین ترتیب، حسابداری مدیریت به عنوان رشته ای خاص در اوایل قرن حاضر شکل گرفت (جان افزایی و نیکبخت، ۱۳۹۴).

در اواخر قرن نوزدهم مدیریت علمی به عنوان رشته ای خاص توسط فردریک تیلور مطرح گردید. مدیریت علمی بطور بسیار خلاصه، روش برخورد منظم و منطقی با مسائل سازمانها به منظور یافتن مناسب ترین راه برای انجام هر کار است و بر کسب اطلاع دقیق و کامل از آنچه می گذرد و نتایجی که بر اثر هرگونه تغییر حاصل می شود تأکید دارد. این نوع از مدیریت نیاز زیادی به اطلاعاتی از قبیل بهای تمام شده محصولات و خدمات، مقدار تولید، هزینه اجزاء مختلف تولید، قیمت فروش محصولات و خدمات و ظرفیت منابع مختلف نظیر ظرفیت تولیدی ماشین آلات و تجزیه و تحلیل این اطلاعات داشت. این جریان، نیاز به اطلاعات و بخصوص اطلاعات مالی را فزونی بخشید.

حسابداری منابع انسانی

حسابداری منابع انسانی عبارت است از شناسایی و ارزیابی منابع انسانی موسسه و گزارشگری به اشخاص ذینفع است. یکی از مباحث جدید در دانش حسابداری، نگرش نوین به منابع انسانی به عنوان یکی از موثرترین عوامل مولد در ایجاد درآمد مؤسسات است. در این مبحث، ارزش اقتصادی منابع انسانی به مثابه دارایی با اهمیت موسسه تلقی و امکان آرایه آن در صورتهای مالی مطرح می گردد.

تفاوت‌های اصلی نظام حسابداری بازرگانی با حسابداری دولتی

۱- تفاوت در اهداف:

هدف اصلی موسسات بازرگانی تحصیل سود است. و منظور اصلی از تاسیس سازمانهای دولتی ارائه خدمات و کالا به مردم جهت رفع نیازهای اساسی آنان، افزایش رفاه، انجام وظایف ناشی از تصدی دولت و ... می باشد

۲- تفاوت در صورتهای مالی:

صورتهای مالی اساسی در حسابداری بازرگانی عبارت است از:

الف: صورت وضعیت مالی یا ترازنامه

ب: صورتحساب سود و زیان

ج: صورتحساب سود و زیان انباشته

د: صورت جریان وجوه نقد

صورتهای مالی سازمانهای دولتی:

الف: ترازنامه هر یک از حسابهای مستقل و تراز نامه ترکیبی از کلیه حسابهای مستقل

ب: صورتحساب درآمدها، هزینه ها و تغییرات در مازاد برای هر یک از حسابهای مستقل و نیز صورتهای ترکیبی آنها

ج: صورت مقایسه درآمدهای شناسایی شده با درآمدهای پیش بینی شده و هزینه های انجام شده با اعتبارات مصوب

۳- تفاوت در اجرای قوانین و مقررات:

در حسابداری دولتی، قوانین و مقررات علاوه بر نظارت و حاکمیت بر عملیات حسابداری تعیین کننده اختیارات، وظایف و مسئولیتهای ذیحسابان، مدیران و مسئولان مالی و اداری سازمانهای دولتی نیز هستند. این قوانین و مقررات حتی در صورت تضاد با اصول پذیرفته شده حسابداری تا زمانی که تغییر نیافته یا اصلاح نشده اند لازم الاجرا هستند.

۴- لزوم تهیه و اجرای بودجه و اعمال کنترل بودجه ای:

کنترل بودجه ای از مقایسه درآمدهای پیش بینی شده با درآمدهای وصول شده (تحقق یافته) و اعتبارات پیش بینی شده در بودجه مصوب در مقایسه با هزینه های انجام شده صورت میپذیرد.

۵- تفاوت در حسابهای مستقل:

یکی از اساسی ترین تفاوت‌های بین حسابهای دولتی و بازرگانی وجود حسابهای مستقل می باشد. هر حساب مستقل عبارت است از وجوه نقد یا سایر داراییها و منابع مالی که برای اجرای برنامه ها و عملیات معین یا نیل به اهداف مشخص طبق قوانین و مقررات ایجاد میشود.

۶- تفاوت در مبنای حسابداری:

در سیستم حسابداری بازرگانی از مبنای تعهدی استفاده میشود ولی در حسابداری دولتی میتوان از مبنای نقدی، تعهدی، نیمه تعهدی، تعهدی تعدیل شده و نقدی تعدیل شده استفاده کرد.

۷- تفاوت در شکل و ترکیب سازمانی و حدود مسئولیت:

در سازمانهای دولتی حدود، وظایف، اختیارات و مسئولیت کارکنان بوسیله قانون و مقررات تعیین شده اند و مدیران این قبیل از موسسات در مقابل عموم مردم قوه مقننه، قوه قضاییه و بالاخره روسای خود مسئولند.

تفاوت نظام حسابداری بهای تمام شده با حسابداری مالی

حسابداری بهای تمام شده (هزینه) در درجه اول عملیات اندازه گیری را انجام می دهد و این هزینه را ضبط می کند و به صورت جداگانه برای مقایسه نتایج ورودی و انتقال آن به خروجی یا خروجی واقعی برای کمک به مدیریت شرکت در اندازه گیری عملکرد

مالی مورد استفاده قرار می گیرد. حسابداری بهای تمام شده (هزینه) یک نوع از فرایند حسابداری است که با هدف به تصرف درآوردن هزینه های یک شرکت در تولید، با ارزیابی هزینه های ورودی از هر مرحله از تولید و همچنین هزینه های ثابت مانند استهلاک تجهیزات سرمایه ایجاد شده است (سجادی و رزاقی، ۱۳۹۱).

به نوعی یک نوع روش حسابداری است که در آن همه هزینه های متحمل شده در انجام یک فعالیت و یا انجام یک هدف در ابتدا جمع آوری، طبقه بندی و ثبت می شوند و سپس این اطلاعات خلاصه و به صورت تجزیه و تحلیل در یک قیمت فروش می رسند و یا برای تعیین جایی که پس انداز در آن امکان پذیر باشد آماده می گردند. در حالی که حسابداری هزینه است که اغلب در یک شرکت برای کمک به تصمیم گیری استفاده می شود اما حسابداری مالی چیزی است که جامعه سرمایه گذار خارجی به طور معمول می بیند. حسابداری مالی نمایندگی های مختلف از هزینه ها و عملکرد مالی است که شامل دارایی ها و بدهی های یک شرکت است. حسابداری هزینه می تواند به عنوان مفیدترین ابزار برای مدیریت در بودجه بندی و در راه اندازی برنامه کنترل هزینه که می تواند حاشیه خالص این شرکت در آینده باشد تلقی شود.

تفاوت دو نظام حسابداری مالی و حسابداری صنعتی

- در حسابداری مالی به تهیهی صورت سود و زیان، صورت وضعیت گردش وجوه نقد و گزارشات برون سازمانی می پردازیم در حالی که هدف حسابداری صنعتی فراهم کردن جزئیات اطلاعات مربوط به قیمت تمام شده برای استفاده در درون سازمان است.
- در حسابداری مالی گردآوری، ثبت و گزارش رویدادهای مالی در چهار چوب قوانین مدون حسابداری از الزامات قانونی می باشد. اما در حسابداری صنعتی این الزامات قانونی شامل گردآوری هزینه ها و گزارش اطلاعات دربارهی بهای تمام شده است.
- در حسابداری مالی هدف از تجزیه و تحلیل حسابها ارائه ی نتیجهی عملکرد یک سازمان یا مؤسسه برای یک دوره ی مالی می باشد ولی در حسابداری صنعتی هدف از تجزیه و تحلیل هزینه ها و درآمدها برای ارائه ی جزئیات کامل از این روادید برای هر محصول و یا هر مرحله تولید است.
- دوره های گزارش دهی در حسابداری مالی ماهیانه، فصلی یا سالانه است اما در حسابداری صنعتی این گزارشات به صورت مداوم و مستمر صورت می گیرد.
- کنترل حسابها و رویدادهای مالی در حسابداری مالی برای مدیریت جنبه ی کنترلی ندارد اما در حسابداری صنعتی از این طریق به ایجاد سیستم های هزینه یابی استاندارد جهت بودجه بندی صورت گرفته و به مدیریت برای کنترل امور سازمان تأمین می گردد.
- نوع صورت های مالی نیز در حسابداری مالی و صنعتی متفاوت است. در حسابداری مالی صورت های مالی شامل ترازنامه، سود و زیان، صورت وضعیت گردش وجوه نقد و در حسابداری صنعتی گزارش های مالی تهیه شده چهارچوب خاصی ندارد.

انواع سیستم اطلاعات حسابداری

با توجه به این که سیستم های اطلاعات حسابداری نتوانسته اند خود را با سرعت تغییرات فناوری اطلاعات سازگار کنند و سطح امنیتی قابل قبولی را پوشش دهند، به بررسی بعضی از مسائل امنیتی سیستم اطلاعات حسابداری، کاربرد آن در تصمیم گیریها و هدفهای مدیریت و ایجاد تغییرات لازم متناسب با تغییرات ایجاد شده در دنیای تجارت می پردازیم. بسیاری از بانکها و موسسه ها در تلاشند که توان نفوذ اطلاعات و عملیات خود را از طریق ایجاد مرکز اطلاع رسانی اینترنتی قوی ارائه کنند و عرضه چنین اطلاعات و خدماتی را به کارکنان، مشتریان و تحلیلگران مالی افزایش دهند. سیستم یکپارچه اطلاعات حسابداری، محدودیتهای مکانی و زمانی را برای دسترسی به اطلاعات از بین می برد، هزینه و زمان دسترسی به اطلاعات را کاهش و سرعت گردش اطلاعات و

عملیات را افزایش می‌دهد. مجموعه‌ای از شرایط، یعنی افزایش دستیابی افراد به اطلاعات و همچنین توان بیشتر گرفتن تصمیم‌های صحیح از آن طریق، به بهبود شرایط سازمان و مشتریان می‌انجامد (عرب مازار ایزدی، ۱۳۹۶). سیستم اطلاعات حسابداری مولفه و عنصری از شرکت است که به وسیله پردازش رویدادهای مالی، اطلاعات مالی و اطلاعات مبنای تصمیم‌گیری را در اختیار استفاده‌کنندگان قرار می‌دهد. کاربرد اولیه اطلاعات حسابداری، کمک به تصمیم‌گیری ذینفعان واحد اقتصادی است و دو گروه استفاده‌کننده براساس اطلاعات فراهم شده به وسیله سیستم حسابداری، تصمیم‌هایی را می‌گیرند. این دو گروه عبارتند از:

۱- استفاده‌کنندگان داخلی (مجریان و مدیران)، و

۲- استفاده‌کنندگان خارجی (سهامداران)

پس حسابداری با تهیه اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیرندگان، خدمتی حیاتی به آنها ارائه می‌کند تا بتوانند از میان گزینه‌های مختلف، بهترین گزینه را برای بهره‌برداری از منابع کمیاب در انجام فعالیت‌های تجاری و اقتصادی انتخاب کنند. لذا اطلاعات حسابداری حلقه اتصال بین فعالیت‌های تجاری و سرمایه‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان است. حسابداری را در اصل یک سیستم اطلاعاتی می‌دانند. قدمت حسابداری و یا بهتر بگوییم سیستم حسابداری، به زمانی مربوط می‌شود که انسان اولیه با شمارش آشنا شد. فرایند تجزیه و تحلیل، طراحی و استقرار سیستم‌های اطلاعاتی، چرخه‌ای به نام چرخه تکامل یا حیات سیستم را تشکیل می‌دهد. این چرخه تابع روش‌هایی است که از آنها به منظور انجام فعالیتها در چرخه استفاده می‌شود. تا اواسط دهه ۱۹۷۰ روشی به کار گرفته می‌شد که امروزه به نام روش سنتی نامیده می‌شود و نزدیک به سه دهه است که به علت نارساییهای آن، کنار گذاشته شده و به جای آن روشهای متعدد ساخت‌یافته یا مشابه آن مورد استفاده قرار گرفته است.

انواع سیستم های حسابداری

۱- عملکرد اطلاعاتی :

این عملکرد که مهمترین عملکرد یک سیستم حسابداری است در واقع وظیفه جمع آوری تمامی اطلاعات مربوط به فعالیت های مالی را بر عهده دارد. پس از جمع آوری این اطلاعات آنها را بر حسب پول به عنوان مقیاس مشترک اندازه گیری، سنجیده، ثبت و در گروه‌های همگن طبقه بندی می‌کند و در پایان گزارشهایی را تهیه می‌کند که تصمیم‌گیرندگان مختلف در باره یک موسسه بتوانند بر مبنای آن آگاهانه تصمیم بگیرند.

۲- عملکرد کنترلی :

این وظیفه بر وظیفه اطلاعاتی متکی است و هر سیستم حسابداری باید اطلاعات مناسبی را فراهم آورد که مدیران موسسه را در برنامه ریزی و هدایت عملیات، نظارت و کنترل فعالیتها و امور یاری دهد و اموال و حقوق متعلق به یک موسسه را حفظ نماید.

۳- عملکرد خدماتی :

هر موسسه ای معمولاً افرادی را به خدمت می‌گیرد و با اشخاص و موسسات مختلفی داد و ستد و سر و کار دارد. این جریان تعهدات و مطالباتی را برای موسسه ایجاد می‌کند. تنظیم روابط موسسه با دیگران، دادن اطلاعات صحیح به آنان، ایفای تعهدات در سررسید و وصول به موقع مطالبات، عملکرد خدماتی یک سیستم حسابداری را تشکیل می‌دهد. وظایف یا عملکردهای مشترک فوق موجب شده است که شالوده سیستم‌های حسابداری در کلیه موسسات فارغ از نوع و اندازه آنها یکسان باشد

انواع سیستم های حسابداری مبتنی بر رایانه CBIS

سیستم پردازش تراکنش TPS

سیستم کارگران دانش KWS

سیستم اطلاعاتی مدیریت MIS

سیستم تصمیم یار DSS

سیستم اطلاعات اجرایی EIS

سیستم اطلاعات حسابرسی AIS

سیستم اطلاعات راهبردی SIS

برنامه ریزی منابع سازمانی ERP

این سیستم‌های اطلاعاتی مبتنی بر رایانه CBIS می‌باشند.

سیستم پردازش تراکنش TPS

سیستم کارگران دانش KWS

سیستم اطلاعاتی مدیریت MIS

سیستم تصمیم یار DSS

سیستم اطلاعات اجرایی EIS

سیستم اطلاعات حسابرسی AIS

سیستم اطلاعات راهبردی SIS

برنامه ریزی منابع سازمانی ERP

نتیجه گیری

حسابداری یا به تعبیری زبان تجارت روشهایی است قراردادی که توسط استادان، کارشناسان و یا انجمنهای حرفه ای حسابداران تدوین گردیده است و به تدریج مورد قبول همگان قرار گرفته است و قابل تصحیح و تغییر می باشد. در دنیای امروز که هر روز شکل تازه ای از ارتباطات اقتصادی به وجود می آید و افراد و شرکتها و مؤسسات با یکدیگر در ارتباط می‌باشند و تغییرات مالی آنها بر یکدیگر تأثیر دارد و روز به روز این فعالیت‌ها پیچیده‌تر می‌شود این عوامل باعث می‌شود که نقش حسابداری به عنوان فراهم کنندگان اطلاعات مالی با استفاده از استانداردهای حسابداری برای استفاده کنندگان بیشتر مشخص گردد. نیاز روز افزون مؤسسات و سازمانها به اطلاعات صحیح و بهنگام جهت بکارگیری در فرآیند تصمیم گیری مدیران، مقوله‌ای اجتناب ناپذیر است. در این راستا توجه به نظام های مختلف حسابداری و سیستم اطلاعات حسابداری بروز و بهنگام، منبع اصلی ارائه اطلاعات بشمار می‌آید. نظام های حسابداری به عنوان مهمترین زیر مجموعه، اطلاعات مالی متنوعی را در اختیار استفاده کنندگان این نوع اطلاعات، خصوصا " مدیران هر سازمان" قرار می دهد. به طور کلی اطلاعات نظام های مختلف حسابداری بایستی از ویژگی‌های خاصی برخوردار باشد تا در فرآیند تصمیم گیری مورد استفاده قرار گیرد. ویژگی‌های کیفی این گونه اطلاعات نظیر مربوط بودن، و قابلیت اتکاء از جمله خصیصه‌هایی است که بر میزان بکار گیری اطلاعات به موقع (بهنگام) تأثیر می گذارد. در این مقاله ضمن معرفی انواع نظام های حسابداری، و بررسی ویژگی ها و نقاط قوت و مزایا و تفاوت‌های آنها مورد بررسی قرار گرفت که این موارد می تواند منجر به آشنایی و درک بهتر علاقمندان به علم حسابداری شود.

فهرست منابع

اسکندری، اسماعیل. (۱۳۹۳). بررسی فاکتورهای اساسی برای پیشرفت کیفی اطلاعات در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری از دیدگاه مدیران مالی. *فصلنامه پژوهشهای نوین در حسابداری*، ۲(شماره ۵ (پاییز ۹۳))، ۱۵-۲۲.

حاجی جباری، رامین، یزدانی، سهراب، داداشی خاص، اسماعیل. (۱۳۹۱). بررسی تأثیر قابلیت پردازش سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری بر عملکرد سازمانی مجتمع فولاد شاهین بناب. *مدیریت بهره‌وری*، ۶(۲۳) زمستان، ۱۲۵-۱۴۸.

- جان افزایی، نصرالله. نیکبخت، محمدرضا (۱۳۹۴). بررسی سیستم های حسابداری قیمت تمام شده در شرکت های دولتی ایران، مطالعات حسابداری و حسابرسی سال چهارم زمستان ۱۳۹۴ شماره ۱۶.
- سجادی، سید حسین. رزاقی، محمد مهدی (۱۳۸۱). بررسی خصوصیات سیستم های حسابداری صنایع استان خوزستان، مطالعات مدیریت (بهبود و تحول)، مقاله ۶، دوره ۹، شماره ۳۶، ۳۵، زمستان ۱۳۸۱، صفحه ۹۲-۱۱۰.
- عربمازار یزدی، محمد، ناصری، احمد، نکوئی زاده، مریم، مرادی، امیر. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر انعطاف پذیری سیستم اطلاعاتی حسابداری بر عملکرد شرکت با رویکرد قابلیت های پویا. *بررسی های حسابداری و حسابرسی*, ۲۴(۲), ۲۲۱-۲۴۲.
- Ambrosini, V. & Bowman, C. (2009). What are dynamic capabilities and are they a useful construct in strategic management? *International journal of management reviews*, 11(1), 29-49.
- Anvary Rostami, A., Khosro Anjom, D., Rajabzadeh, A. & Shayan, A. (2011). Study of the Relationship between Information Systems' Capabilities and Firms' Performance Based on Resource Base Attitude Using Fuzzy AHP Techniques. *Human Resource Management Research*, 1(1), 1-21. (in Persian).
- Arabmazar, M., Arab, A. & Alipour, M. (2007). Examination of the Relationship between Management Information System and Accounting Information System. *Hesabdar*, 182, 32-39. (in Persian).
- Arabmazar, M. & Nayebi, M. (2007). Information systems and technology: Evaluation the information system investment. *Hesabdar*, 191, 47-48. (in Persian).